

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Constitutiones Variorum Pontificum in præcedentibus Editionibus
desideratas, summoque studio hinc inde conquisitas complectens

Luxemburgi, 1741

Gregorius IX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74452](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74452)

ANNO
1226.

præbendis Clericis Romanis, vel aliis, à sede Apostolica concessa duximus providendum, ut postquam fuerint supradicta completa, cum eos vacare contigerit, ad proprias Ecclesias revertantur, ne si successivè conferantur extraneis, sicut aliquando consuevit, filiis Ecclesiarum, qui continuo servitio resident, redderentur inutiles, & voluntate quodammodo fierent alienæ.

Datum Lateranis v. Kalendas Februarii, Pontificatus nostri: Anno ix.

V.
Ex Archivis
Ang. Rymer.
Tom. I.
pag. 285.

Ad Episcopos Angliæ, quod pecunias pro expensis Regis colligant.

HONORIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, venerabilibus Fratribus, Archiepiscopis & Episcopis, & dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & aliis Prelatis ac Rectoribus Ecclesiarum, in Hibernia constitutis, Salutem & Apostolicam Benedictionem.

NON leditur libertas Ecclesiastica set defenditur, si inde defensori ejus, statu rerum & temporum exigente, subsidium liberale exhibetur.

Cum ergo charissimo in Christo filio nostro, Henrico Regi Angliæ illustri, multa imminerent necessariorum onera expensarum, ac propter hoc sibi mandaverimus à Clero Angliæ subsidium exhiberi, universitatem vestram sollicitandam duximus & hortandam, per Apostolica vobis scripta mandantes quatenus, cum Regnum Hiberniæ ad ipsum pertinere noscatur, ac per hoc eidem incumbat defendere Ecclesiarum vestrarum libertates & jura, vosque deceat, sibi tamen exposcere videtur necessitas, liberaliter subvenire, collectam, pensatis singularum Ecclesiarum facultatibus, faciatis ad expensarum ipsius Regis onera supportanda. cum venerabilis fratris nostri Archiepiscopi Dublini, voce aliquos vestros, prudentiæ ac probatæ fidei eligentes, qui pecuniam recipiant pro subventionem hujusmodi colligendam, eamque assignent, ipsi Archiepiscopo & duobus aliis qui ad hoc idonei videbuntur; per eos ad expensas ipsius Regis, quæ videbuntur ei & Regno suo magis necessariæ ministrandam.

Mandatum nostrum taliter impleruri, quod ipsum Regem ad vestram, & Ecclesiarum vestrarum favorem per hoc specialiter inclinetis, gratamque vicissitudinem ab eo expectare possitis tempore oportuno.

Nolumus autem quod exhibitio subventionis hujusmodi trahatur, ad consequentiam, vel præjudicium generet Ecclesiasticæ libertati.

Datum xv. Kalendas Februarii, Pontificatus nostri: Anno decimo.

VI.
Has ex Archivis Casinensibus habet R. P. Bernardus Montfaucon in Diario Italico pag. 329.

Bullæ ubi Monasterium quoddam Constantino-politanum ad tribuit Monasterio Casinensi.

HONORIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, dilectis filiis Abbatibus & Conventui Casinensi, Salutem & Apostolicam benedictionem.

CUM à nobis petitur quod justum est, & honestum, tam vigor æquitatis quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officii nostri ad debitum producat effectum, Cum

igitur bonæ memoriæ Benedictus tituli sanctæ Sufannæ, Presbyter Cardinalis, legationis exercens officium in partibus Romanæ, Monasterium Sanctæ Mariæ de Virgioti extra civitatem Constantinopolitanam infra duo milliaria situm, cum universis pertinentiis suis rationibus & proprietatibus auctoritate legationis ejusdem vobis, & per vos Monasterio concesserit Casinensi; ita tamen quod Monachi Græci commorantes ibidem per vos inde nullatenus expellantur; sicut in ejusdem authentico perspeximus plenius contineri; Nos vestris justis precibus inclinati concessionem ipsam, sicut proinde facta est, ratam habentes auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumperit indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Anagnæ xiiii. Kalendas Junii, Pontificatus nostri: Anno primo.

GREGORIUS IX.

PONTIFEX CLXXX.

ANNO DOMINI MCCXXVII.

ANNO
1226.ANNO
1227.

Gregorius prius Ugolinus appellatus, anno 1227. ad Pontificiam sedem est assumptus. Fridericum II. Imperatorem quod juramentum ab Italis posceret factis dimovit, à Romanis Civibus Duce Hunibaldo Romæ pulsus Regum Galliæ opem imploravit. Ejus jussu Raymundus Decretalium libros quinque ex prioribus compilationibus collegit anno 1230. vulgatos. Obiit anno 1240.

Mandat confirmari sententiam excommunicationis in ducem Britanniæ, & interdicti in terras ejus latam, & si non resipuerit vasallos ejus ab obedientia illi debita absolvi.

I.
Ex Anecdor. Martene Tom. I. Col. 947.

GREGORIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, Venerabili fratri M. Episcopo, & magistris de la Valle & R. de Danfront Canonicis Cenomanensibus, salutem & Apostolicam benedictionem.

Si nobilis vir Comes Britannia potentiam recognosceret à Domino sæculorum, studeret utique ipsam in ejus beneplacitis exercere, diligendo justitiam, quæ diligit diligentes se, & sectando quæ ad omnia valet pietatem. Sed quod dolentes referimus, gratiæ gratis ingratus, quasi de industria recessit à Deo, nec attendens quod sit malum & amarum Dominum reliquisse, nec ejus apud ipsum esse timorem, cor suum contra ipsum pertinaciter elevavit, & spiritu ad superbiam obfirmato, se contra Omnipotentem patenter erexit, eique manifestè rebellans, non solum terendit contra eum damnabiliter manum suam, verum etiam alios ad rebellandum iniquis conjurationibus sibi colligans animavit. Cum enim sciat, vel scire debeat, quod unica CHRISTI sponsa cum sponso unum est corpus, nec alteri sine altero

in-

ANNO
1228.

injuria vel molestia valeat irrogari: dictus comes, ut sponfam provocet Ecclesiam liberam utique: utpote sanguine CHRISTI redemptam, nititur de terra sua damnabiliter ancillare, non attendens quod non est dignus cum filii liberæ testamento patris hæres adscribi, qui matrem gestit subjicere servituti; alias quasi filius degenerans in privignum, matrem multipliciter tribulat & affligit. Præcisos siquidem ab Ecclesiæ corpore per excommunicationis sententiam sibi quasi gratanter incorporans: non solum eis gratanter communicat, sed alios communicare compellit, quia in curia sua illos ad agendum admittit, nec patitur ut eis excommunicationis sententia opponatur. Quin etiam quemcumque in excommunicatione perdurantem, monitum ab Ecclesia redire ad unitatem Ecclesiæ compellere parvipendit, nec à ballivis, vel subditis suis, compelli permittit. Et sic contemptis Ecclesiæ clavibus, enervatur in partibus illis vigor Ecclesiasticæ disciplinæ in enorme dispendium fidei, & grave scandalum Ecclesiæ generalis. Cùm autem venerabiles fratres nostri, Rhodonsis, Macloviensis, Dolenis, Briocensis, & Trecorensis Episcopi, proinde attendentes quod si non annuntiarent impietatem suam impio, ille quidem in impietate sua moreretur; sanguis autem ejus requireretur de manu eorumdem; ipsum monuerunt diligenter, ut ad Ecclesiæ rediens unitatem, ab hujusmodi ejus præsumptionibus abstineret: ille renuens accipere disciplinam eligenque perire potius quàm parere; non solum monitis nullatenus acquievit, sed exinde gravius indignatus novas nocendi maneries adinvenit. Ut enim alios in errorem suum alliceret multos complices, cum Baronibus & aliis militibus apud Rothonsense Monasterium colloquium celebravit, multis iniquè suggestit, quod Ecclesia gravabat eundem, excommunicans ferè ne faveat prohibendo, astruens quoque fallaciter omnes laicos ab Ecclesia multipliciter aggravari, & specialiter in tertia parte iudicii defunctorum, nec non in decimis subtrahendis de manibus laicorum, sophisticum, impium, & nequissimum juramentum præstitit, & recepit ab eis, quod servabant festivas suas, nec de cætero Ecclesiasticorum soprifas tolerabant: ut sic sub velamento justitiæ quod de bonis Ecclesiasticorum habent, iniquè retinerent, & qui tenentur reddere non persolvant. Conjuratores autem hujusmodi se reputant obligatos ad excommunicatos minimè devitandos, nec compellendos quantocumque tempore in excommunicatione persisterint, indurati & ad tertiam partem iudicii defunctorum Ecclesiis parochialibus non reddendam, laudabilem consuetudinem pietate fidelium nequiter infringendo, & ad alia multa teneri se credunt quæ vergunt in periculum animarum. Baillivi verò & senescalli comitis suprascripti juramentum prænotatum à militibus & aliis hominibus ejus, qui apud Rothonsense Monasterium non convenerant, extorquentes, eos expresse ad prædictos articulos obligarunt. Quare prædicti Episcopi nolentes, sicut nec debebant, tantam nequitiam contra Deum & Ecclesiam concinnatam æquanimitè comportate, in omnes illos qui præstitenter, vel præstarent hujusmodi sacramentum, seu præstitutum in Ecclesiarum præjudicium observarent, generalem excommunicationis sententiam pertulerunt: excommunicantes nihilominus comitem nominatum pro eo quod quasi contemnens claves Ecclesiæ, excommunicatos non solum non vitat, sed nec evitari permittit, eos passim ad

agendum & alios actus admittendo compellit ut tenetur, vel compelli permittit redire ad Ecclesiæ unitatem. Licet prædictus Redonsis Episcopus in personam ejusdem comitis excommunicationis & interdicti in terram, quam tenet de demanio in diocesi Redonsi, sententias promulgasset, pro damnis & injustitiis, quas sibi & capitulo Redonsi super hominibus & possessionibus suis temerè irrogat: propter quod etiam idem Episcopus ad vos nostras litteras impetravit, ut easdem sententias facientes firmitus observari, illos, qui eidem comiti faverent in crimine, censura percellatis eadem: nec permitterentur prædictos Episcopum & capitulum ab eodem comite vel fautoribus suis temerè molestari: molestatores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita, compescendo: contestaturi nihilominus quod nisi comes ad cor rediens mala attentata celeriter revocaret, & Deo & hominibus satisfaceret competenter, nos absolveremus à fidelitate vassallos ipsius. Cæterum quamvis mandatum Apostolicum fideliter exsequentes, sæpe dictum comitem super hiis monueritis diligenter; ipse tamen nolens intelligere ut bene agat, non solum memoratis Episcopis & capitulo satisfacere, & alia revocare, quæ contra Ecclesiam egerat, non curavit: verùm etiam factus de protervo protervior, eisdem Redonsensem, Briocensem, Trecorensensem Episcopos suis redditibus spoliatos ab Ecclesiis suis exfulare compellis, propter quod exules ipsi in prædictum comitem excommunicationis sententiam promulgantes, singuli dioceses suas supposuerunt Ecclesiastico interdicto. At dictus comes percussus non dolens, immo malleum velut stipulam reputans, Ecclesias & Ecclesiasticas personas odio prosequitur nequiori: quia si qui de terra sua injuriantur eisdem quod frequentius & tutius faciunt, scientes se inde illi placere, non solum injuriis passis defensionis auxilium denegat requisitus: verùm etiam faciens injuriantibus non patitur decimas trahi de manibus laicorum, nec permittit eos in foro Ecclesiastico super decimis conveniri: & pietatis invisor terrarum elemosynas Ecclesiis non sustinet fieri consuetas, Ecclesias modis omnibus quibus potest evacuat & enervat. Clericorum autem parentes & alios consanguineos, si laicos super aliquibus injuriis auctoritate Apostolicâ, seu Metropolitanâ extra suam diocesim trahunt in causam, comes & baillivi ejus capi faciunt, & à subditis ejus capi permittunt, & tandiu detineri captivos, donec renuntient quæstioni: alias Ecclesias, breviter, intolerabilibus cruciat injuriis & jacturis, sicut nobis prædictorum Episcoporum lacrymosa querela, & aliorum Prælatorum fide dignorum solemnem insinuatio patefecit. Cùm igitur tanta savitia vel perfidia non sit ulterius toleranda, cùm eiff ex se minus sit enormis, multo tamen propter exempli perniciem existens enormior, facile posset in subversionem fidei & Ecclesiasticæ libertatis exterminium redundare: discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus prædictas & excommunicationis & interdicti sententias solemniter publicantes, & facientes per partes publicari vicinas, renovetis easdem singulis Dominicis diebus & festivis, & faciatis auctoritate nostrâ, submoto appellationis obstaculo, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari, totamque terram ejus, nec non loca ad quæ item comes pervenerit superponentes Ecclesiastico interdicto: ita quod ibi nullum divinum officium celebretur, præter pœnitentiam morientium &

baptismata parvulorum, donec idem comes super præmissis omnibus satisfaciatur competenter. Prænotatum autem juramentum apud Rothomense monasterium celebratum, quod præsumptum illicitè, licitè servari non potest, mutantès, juratores ut id abjurent, appellatione remota, per censuram Ecclesiasticam compellatis. Clericos quoque in ejus servitio familiariter commorantes, ut ab ipso recedant, monitione præmissa, per subtractionem beneficiorum & excommunicationis sententiam, appellatione remota, cogatis. Alios quoque complices & fautores, nisi moniti resipuerint, sententiâ simili percussis. Quod si fortè dictus comes nec sic ad cor redierit, ut Deo & Ecclesiæ, & injuriam passis super præmissis omnibus intra quatuor menses postquam à vobis monitus fuerit, satisfactionem exhibeat competentem; vassallos & confederatos ejus à fidelitatis & confederationis ipsius juramenti penitus absolvatis. Quod si non omnes hiis exsequendis potestis interesse: tu ea, frater Episcopo, cum eorum altero nihilominus exsequaris. Verùm quia qui medicinalè Petri gladium non formidant, sæculari sunt gladio comprimendi, ne de sua malitia gloriantur: Serenitatem regiam rogamus, monemus, & exhortamur attentè, quatenus prudenter attendens, quod nisi præfatus comes in hujusmodi protervia confundatur, gravia inde pericula possent formidari, fidei zelo succensus, & parentum suorum exemplis inhærens, illum ut ad Ecclesiæ redeat unitatem tradidit tibi cælitus potestate compellat, ita profecturus com. CHRISTI, quod exinde propitiationem divinam uberius merearis, & nos sinceritatem tuam debeamus meritò commendare.

Datum Assisi iv. Kalendas Junii, Pontificatus nostri: Anno II.

II.
Ex Anecd.
Martene
Tom. I. Col.
954

Ad universos Episcopos & Ecclesiæ Prælatos, ut fratres Prædicatores ad officium prædicationis, & confessiones audiendas benignè recipiant.

GREGORIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, venerabilibus fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, & dilectis filiis Abbatibus, Prioribus & aliis Ecclesiarum Prælati, Salutem & Apostolicam benedictionem.

QUONIAM abundavit iniquitas & refrigit charitas plurimorum, ecce ordinem dilectorum filiorum Prædicatorum Dominus suscitavit, qui non quæ sua sunt, sed quæ sunt Christi quærentes, tam contra promulgatas hæreses, quam contra pestes alias mortiferas extirpandas, se dedicaverat in evangelizatione verbi Dei, in abjectione voluntariæ paupertatis. Nos igitur eorum fratrum propositum & necessarium ministerium favore benevolo prosequentes, universitati vestræ ipsos affectuosè duximus commendandos. Caritatem vestram rogantes & exhortantes in Domino, ac per Apostolica scripta mandantes, quatinus dilectos filios fratres ordinis memorati pro reverentia divina & nostra ad officium prædicandi ad quod sunt ex professione sui ordinis deputati recipiatis benignè, ac populos vobis commissos, ut ex ore ipsorum verbi dei semen devotè suscipiant, & confiteantur eidem, cum ipsis auctoritate nostra liceat confessiones audire & poenitentias

inungere. sedulo ammonentes pro vestra & Apostolicæ sedis reverentia in suis eis necessitatibus liberaliter assistatis, quatenus ad prædicta suscipienda vestris exhortationibus populi præparati tamquam bona ac fructifera terra pro vitiorum tribulis incipiant segetem germinare virtutum, & dicti fratres per operationem vestram suscepti ministerii cursum feliciter consummando, optatum reportent sui laboris fructum & finem, salutem videlicet animarum. Quia verò sæpe vitia sub specie virtutum occultè subintrant, & angelus fatanæ in angelum lucis se plerumque simulate transformat, præsentium vobis auctoritate mandamus, quatenus si qui de Prædicatorum fratrum ordine se dicentes in vestris partibus prædicaverint, ad questum se pecuniæ convertendo, per quod religionem eorum qui paupertatem professi sunt contingeret infamari, vos tanquam falsarios capiatis, & condemnetis eosdem.

Datum Lateranis xvii. Kalendas Aprilis, Pontificatus nostri: Anno III.

Anconitanos arguit ob commissa scelera in Episcopum Belluacensem, & nī obediatis mandatis sedis Apostolicæ, eis excommunicationis sententiam minatur.

III.
Saracini
noticie Istoriche
d'Ancona.

GREGORIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, potestati & populo Anconitano.

VESTRIS excessibus imputandum quod nostræ salutationes alloquium nos, vobis cogitis denegare, cum exigentibus culpis vestris, & reddideritis vos indignos; dum enim rebellionis vestræ protervitas, dum enormitas vestrorum excessuum diversorum ad memoriam reducuntur, non ad præsentia conferenda; sed ad poenam inferendam potius provocamur; vos autem divinæ patientiæ improvidi abufores gratiæ nostræ, & obliiti beneficiorum à sede Apostolica perceptorum non attendentes qualiter, monetam comitatum Portum, & alia jura, quæ nullis de Marchia sunt concessa ad nostram curiam pertinentia; Ecclesia Romana vos subtrinit haftenus habuisse, olim Othoni tunc excommunicato ab alienati, retrorsum matris vestræ dulcedine abutentes; necnon ut comiti Celenensi & aliis Ecclesiæ inimicis, violata religione fidei adhæsistis, ac caeteris redeuntibus in pertinacia vestra persistitis diutius nimium impudenter, & quia non ista sufficerent, conversâ dexterâ in viscera matris vestræ conspirantes, conjurationes cum quibusdam sequacibus vestris, contra Ven. Fratrem nostrum Belluacensem Episcopum, tunc Marchiæ Rectorem damnabiliter inistis, non absque nostra injuria manifesta; & quia Romana Ecclesia hæc haftenus per patientiam toleravit, ut vos ad poenitentiam revocaret; propter quod poenitentes excessum commissorum à committendis debueratis causis abstinere; vos peccata peccatis addentes proterviores effecti, nec (per sicut accepimus) & non utique acceptamus; immò grave gerimus, & molestum, cum Auximatis excommunicatis conjurationes denuò, & conspirationes alias facere præsumpistis contra constitutiones, & poenas super hoc æditas & excommunicationis sententiam dilecti filii nostri &c. Tituli Sancte Prædixedis Præsbyteri Cardinalis Rectoris Marchiæ temerè, veniendo in nostram & Apostolicæ sedis injuriam & contemptum,

quia

ANNO
1234.

quia verò nil infelicitis felicitate peccantium, quam penalis impunitas sustinetur, & frequenter misericordia est invidi; quia facilitas veniæ incentivum tribuit delinquendi, cum non attendatis obducti cæca caligine prærogativam honoris, & gratia, quam vos sæpius à sede Apostolica præcepistis, & dignum sit, ut qui ex prosperis insanivit; vos adversa prosternant. Universitati vestræ per Apostolica scripta, ob debito fidelitatis, & poena mille Marcharum, districtè præcipiendo mandamus, quatenus præter juratoriam idoneam, & sufficientissimam cautionem de stando præcisè mandatis nostris; Vicariis, Rectoribus ejusdem, infra unius mensis spatium à præsentium receptione præsentis; & tu Potestas cum Sindico, & sex de majoribus Civitatis nostræ plenè à communi mandatum habentibus, ad præsentiam nostram accedas; mandatum Apostolicum recepturus, alioquin cum privilegium mercatur amittere, qui præmissa sibi abutitur potestate, omnibus præmissis beneficiis, & privilegiis, seu concessionibus super hoc obrentis à sede Apostolica; Vos privamus, dantes venerabili Fratri nostro Auximano Episcopo, & dilecto filio nostro magistro Cæsario Vicario Lectoris ejusdem, nostris litteris in mandatis. Ut vos privatos hujusmodi beneficiis, seu concessionibus, juxta mandatum nostrum, ac de potestate, & consilium excommunicatos per totam dioccesim Aconitanam, & partes vicinas publicè nuntiet, & faciant ab omnibus tanquam excommunicatos artiùs evictari, & vicinarum interdicti vobis commercia civitatum, & civitatem ipsam Ecclesiastico interdicto supponat contradicentes, &c.

Datum Laterani, x. Kalendas Decembris: Anno septimo.

Quod Theobaldus Navarra, Rex revocet statuta contra libertatem Ecclesiæ: Anno 1236.

GREGORIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, charissimo in Christo filio illustri Regi Navarra & comiti Campanie, Salutem & Apostolicam benedictionem.

REX qui Regni regit æterni dominium, qui crexit Ecclesiam super Catholica fidei fundamentum, Reges terrarum ad ipsius Ecclesiæ obsequium suis monitis excitans, & orbis principes multis ad ejus devotionem exemplis invitans, illam præcipit a mortalibus honorari, pro qua ipse immortalis formam servi accipiens, crucis patibulum & mortis non expavit subire tormentum, exaltans illum qui ministris ipsius præstat obsequium, & Regnum ei suâ miseratione perpetuans, qui ad tempus sponsæ suæ votis favorabiliter obsecundat. Porro, fili carissimè, in progenitoribus carissimi in CHRISTO filii nostri Franciæ Regis illustris, & præsertim in clytæ recordationis CAROLO-MAGNO colligere poteris evidenter, diligenter attendens qualiter idem CAROLUS Romano Pontifici Vicario JESU-CHRISTI & successori Beati PETRI, cui Dominus terreni simul & cælestis Imperii jura commisit, obediens pro defensione Ecclesiæ, se laboribus & angustiis multis exposuit, quantum exinde honoris, laudis & gloriæ reportavit. Sed forsitan ad tuam notitiam non pervenit quod idem contra persecutores ipsius Ecclesiæ regium pluries congregans exercitum

bellatorum, de ipsis magnificè triumphavit; & Imperatore Constantinopolitano Ecclesiasticam negligente, defendere libertatem, Ecclesia gladii spiritualis & materialis optinens à Domino potestatem, ut alterum ipsa exerceat, & ut alterum indicet, Imperium eidem CAROLO, qui non solum violatores libertatis Ecclesiasticæ, sed & rerum Ecclesiasticarum suâ virtute compefcuit turbatores, contulit, & ipsum alias immensis gloriæ titulis insignivit, in personam ejus continuans gratiam, quam retroactis temporibus ZACHARIAS Papa PIPINO patri suo fecerat, quem ad Regni Francorum solium exaltarat. Propter quod ipse CAROLUS Ecclesiam à qua omnem honorem susceperat; cupiens honorare, perpetua lege decrevit, ut omnes ipsius jurisdictioni subiecti, statutum à Theodosio Imperatore pro Ecclesiæ libertate editum inviolabiliter observarent; videlicet ut quicumque litem habens, sive petitor fuerit, vel initio litis, vel decursis temporum curriculum, sive cum negotium peroratur, sive cum jam ceperit promi sententia, si judicium eligerit sacrosanctæ sedis antistitis, illico sine aliqua dubitatione, etiam si pars altera refragatur, ad Episcoporum judicium cum sermone litigantium dirigatur, & omnes causæ quæ pratorio, & etiam civili jure tractantur, Episcoporum terminatæ sententiis perpetuè robor obtineant firmitatis, & negotium quod judicio ipsorum deciditur, nequaquam ulterius ab aliquo retractetur. Ex quo manifestà potes ratione pendere, quantum iniquum videatur & absonum, si honor Ecclesiæ, quæ tam grandis libertatis privilegio donata cognoscitur, in illis immunitatibus, quæ multò prædictis noscuntur esse minores, tuo & tempore decurtetur. Cæterum non solum reliqui ejusdem Regis prædecessores, sed & progenitores tui exaltationem Ecclesiarum propriam exemplo simili reputantes, se Christianæ fidei, se matris constituerunt Ecclesiæ defensores; & studiosius attendentes, quod Deo, qui eos multæ potentæ gloria sublimarat, nihil rependere poterant simile; ut tamen ostenderent ingratiitudinis vitio se carere. Ecclesiæ multis dotarunt facultatibus immensis, donaverunt libertatibus, vel etiam potiùs à qua ipsi omnem potestatem acceperant, in libertate debita servaverunt, reputantes indignum, ut locus ubi divinum nomen excollitur, ubi CHRISTUS in altaris hostia in nostrorum redemptionem criminum immolatur, alicujus subiciatur oneribus, cum sit supra intellectum hominis honorandus. Si ergo propriæ servat propago vitis originem, si succus idem ramos vivificat & radicem, vix creditur, ut eisdem progenitoribus tuis, quibus parificaris honore domini, patiaris te contrarium moribus & inferiorem virtutum actibus inveniri. Quin imò speramus quod gratia bonitatis quæ eisdem progenitoribus tuis quasi erat innata, ad tuam derivata personam, te nihil permittat efficere quod libertati & honori Romanæ Ecclesiæ & membrorum ejus possit in aliquo derogare; cum favor fontium concessus origini fluentibus in ipsorum rivulis non valeat abnegari. Sed ecce audivimus & dolemus, quod carissimus in CHRISTO filius noster Franciæ Rex illustris, tu, & alii Barones malorum usi consilio Ecclesiam, quæ vos ex utero sanctificationis regeneravit in filios, ac pro salute vestra immaculatum Agnum offert jugiter Deo Patri, in servitutem cupientes redigere, ut jam non liberæ velitis vocari filii, sed ancillæ; imò non sponsam Regis æterni, qui eos suo sanguine à servitute perpetua liberavit, conantes miserabiliter ancillare, communi statu-

I V.
Ex Anecd
Martene
Tom. I. Col.
993.

to, vel potius destitute contra libertatem ipsius, sicut dicitur, firmavistis, ut homines vestri viri Ecclesiasticis, vel Ecclesiarum hominibus in foro non teneantur Ecclesiastico respondere: quin immo si iudex Ecclesiasticus in eos ob contumaciam excommunicationis sententiam tulerit, huiusmodi sententiam rerum occupatione suarum, vel eorum ad quorum instantiam excommunicati fuerant, in contemptum clavium Ecclesie, adversus quas non possunt portae inferi prevalere, relaxare cogatur: & quod deterius est, Archiepiscopos, Episcopos & alias personas Ecclesiasticas, & eorum homines super quibuscumque causis civilibus, ordinem juris scripti & antiquae consuetudinis pervertentes, vestro parere iudicio coartatis, licet ab antiquis temporibus ea libertate usque ad haec tempora in Regno Francie observata, usa fuerit Ecclesia Gallicana, ut laici personis Ecclesiasticis & Ecclesiarum hominibus in iudicio Ecclesiastico responderent. Sed ecce convenit, immo ad tui honoris incrementum accedet, quod frequenter infra pectoris tui arcana revolvens, quod non solum praedecessores tui, quibus ex honore impenso Ecclesie multiplicis laudis titulus & honoris accrevit, totis eam studuerunt viribus honorare; sed & multis retroactis temporibus Valentianus Imperator suffraganeis Mediolanensis dixit Ecclesie: Talem in Pontificali constituere sede, cui & nos qui gubernamus Imperium sincere nostra summitamus capita, & ad eius monita, dum tamquam homines delinquimus, necessario veluti ad curandis medicamina recurramus, aures tuas illis si qui te ad afflictionem Ecclesiarum pravis seductionibus nitantur inducere, minime praebes, & ea tibi suggerentibus quibus animae detrimentum incurris auditum penitus interdicas. Hinc est quod excellentiam regiam rogandam duximus & monendam, quatenus cum signaculum crucis profecturus in subsidium Terrae sanctae susceperis, & personam tuam pro Dei & Ecclesie servitio multis laboribus & periculis deputaveris, ac ob id te oporteat summa providere cautela, ne quid a tua serenitate commegat fieri, propter quod vas tanti possit meriti vacuari, ob divinae reverentiam majestatis & Apostolicae sedis honorem, statarum praedictum & alia Ecclesiastica contraria libertati, quantum in te est revocans, & procurans ab eisdem Rege & baronibus revocari, ac Ecclesiam Gallicanam in pristino statu & honore conservans, eam non molestes, nec patiaris ab aliis molestari; quin immo viros Ecclesiasticos indulta tibi coelestis potestate protegens, & defendens, rebelles Ecclesie ad ipsius mandatum & unitatem redire compellas: ita quod ex hoc Deum aliquatenus non offendas. Ceterum cum olim felicitis recordationis Honorius Papa praedecessor noster in omnes aliqua statuta contra Ecclesie libertatem edentes, nisi infra duos menses statuta ipsa revocent, excommunicationis sententiam tulerit; & super hoc canonem latae sententiae promulgavit, nos ipsius tenorem tibi ne id tuam serenitatem lateat duximus transmittendum. Qui talis est.

Noveritis quod nos nuper in Basilica principis Apostolorum, praesente carissimo in Christo filio nostro F. illultri Romanorum Imperatore & semper Augusto, in celebratione Missarum, postquam capiti suo imposuimus imperii diadema, de consilio fratrum nostrorum, accensis candelis, excommunicavimus ex parte Dei omnipotentis, auctoritate Beatorum Apostolorum Petri & Pauli & nostra, omnes hereticos utriusque sexus, quocumque nomine censeantur, & fautores, receptatores & defensores eorum, necnon & qui de cetero ser-

vavi fecerint statuta, edita, consuetudines vel potius abusiones introductas contra Ecclesie libertatem, nisi ea capitularibus suis infra duos menses post huiusmodi sententiae publicationem, fecerint amoveri. Item excommunicamus statuarios & scriptores statutorum, necnon potestates, consules, rectores, consiliarios locorum, ubi de cetero huiusmodi statuta vel consuetudines edita fuerint vel servata, necnon & illos qui secundum ea praesumpserint iudicare, vel publicam formam scribere iudicata.

Datum Viterbii XXI. Kalendas Martii, Pontificatus nostri: Anno IX.

INNOCENTIUS IV.
PONTIFEX CLXXXII.

ANNO DCMINI MCCXLIII.

ANNO
1243.

Innocentius IV. Genuensis Sinibaldus Filiscus, prius appellatus anno 1243. Pontifex est electus. Paris Juris elogium ob ejus singulariter peritiam obtinuit. Commentarios scripsit in libros Decretalium Gregorii IX. Celebravit Concilium Lugdunense primum adversus Imperatorem Fredericum. Puppureum Galerum Cardinalibus S. R. E. concessit. Obiit anno 1254. (*Magni Bullarii Romani, Tom. I. hujus Editionis Luxemb. 1727. fol. 82.*)

Quod Auximani teneantur rescire damna illata, per exercitum Frederici Imperatoris populo Anconitano: Anno 1246.

INNOCENTIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, Episcopo Anconitano, indevoti Deo & Ecclesie.

NONNULLI de Civitate Auximana, postquam Frederico quondam Imperatori damnablem adhæserunt, tum in hoc potissimum moliri experiri saevitiam, quod Anconitanam Ecclesiam ex diis injuriis affecerint, & jacturis enormibus deformarent; cum autem propter hoc ipsa Ecclesia, quasi ad nichilum sicut accepimus sit redacta; nos eam debita consolationis volentes delinere remediis, & ejusdem persecutoribus condigne merita compensare mercedis praesentium auctoritate statuimus, ut dicti Auximani omniaque per se ipsos: vel eorum procuratores per exercitum praefati Frederici a tempore; quo ipse occupavit Marchiam, de jam dictis bonis Ecclesie sunt consumpta restaurare teneantur; nulli ergo constitutionis, &c. dat. ... Non: Idus Maii: Anno quarto.

Facultatem dat Episcopo Anconitano revocandi, quaecumque bona in feudum tenerent Allani, Auximani, &c.

INNOCENTIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, Episcopo Anconitano.

NE gloriantur reprobi suae perversitatis opera, sive condignis meritorum stipendiis praeteritis gementibus filiis Ecclesie, quod multis, per illos gravati fuerint detrimentis, de ceat

I.
Saracini notizie storiche d'Ancona. pag. ...

II.
Saracini notizie storiche d'Ancona. pag.